

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7So/7/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014200931
Dátum vydania rozhodnutia:	26.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200931.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členiek senátu JUDr. Júlie Horskej a JUDr. Ľubici Filovej v právnej veci navrhovateľa: J. V., bytom L., zastúpený JUDr. Antonom Slamkom, advokátom, so sídlom Dolný Kubín Ul. Radlinského č. 1735/29, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 10. apríla 2014 č. XXX XXX XXXX X o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 20. októbra 2014 č. k. 24Sd/196/2014-55, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 20. októbra 2014 č. k. 24Sd/196/2014-55 p o t v r d z u j e.

Odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. Antona Slamku 87,50 eur náhrady trov konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom z 20. októbra 2014 č. k. 24Sd/196/2014-55 zrušil rozhodnutie odporkyne z 10. apríla 2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok k 3. decembru 2010, pretože nespĺňa podmienky uvedené v § 65 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 555/2007 Z.z. (ďalej len „zákona o sociálnom poistení“) a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa mal preukázané, že navrhovateľ bol od 1. decembra 2004 poberateľom výsluhového dôchodku podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona č. 328/2002 Zb.“). Pre nárok a výšku výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená doba základnej vojenskej služby od 2. októbra 1967 do 13. októbra 1969 v III. pracovnej kategórii a doba služobného pomeru železničného policajta od 15. februára 1978 do 30. novembra 2004 v III. pracovnej kategórii.

Súd prvého stupňa pokladal za diskriminačný právny názor odporkyne, že navrhovateľ nemá právo na starobný dôchodok zo všeobecného systému sociálneho zabezpečenia, keď dovŕšil dôchodkový vek 62 rokov k 3. decembru 2010 v zmysle § 65 ods. 2 zákona o sociálnom poistení a nebol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov, čo je jednou z podmienkou nároku na priznanie starobného dôchodku, lebo k uvedenému dňu získal len 3 973 dní obdobia dôchodkového poistenia. Krajský súd uviedol, že navrhovateľom poberaný výsluhový dôchodok bol a aj v súčasnosti je len za výkon služby, za dobu jeho služobného pomeru ako príslušníka železničnej polície. Právna úprava, podľa ktorej táto doba nemá byť zhodnotená v dôchodkovej dávke dvakrát podľa názoru krajského súdu nemôže znamenať stanovenie iných podmienok pre posúdenie vzniku nároku na starobný dôchodok, než ktorý vyplynul z platnej právnej úpravy v dobe rozhodnej pre vznik nároku, so zreteľom na dosiahnutý vek 62 rokov ku dňu 3. decembra 2010. Preto dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne nebolo vydané v súlade so zákonom s tým, že v ďalšom konaní odporkyňa znovu posúdi nárok navrhovateľa na starobný dôchodok ku dňu jeho vzniku. Súčasne v odôvodnení rozsudku krajský súd určil spôsob výpočtu jeho výšky a krátenia primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby policajta rozhodujúci pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.

O náhrade trov konania krajský súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnej odporkyni uložil povinnosť zaplatiť úspešnému navrhovateľovi k rukám jeho právneho zástupcu náhradu trov za právne zastúpenie v sume 350,80 eur.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie. Namietala, že rozsudok krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedla, že navrhovateľ ku dňu dosiahnutia dôchodkového veku dovŕšením 62 rokov dňa 3. decembra 2010 získal len 3 973 dní obdobia dôchodkového poistenia t.j. 10 rokov a 323 dní. Od 1. decembra 2004 mu bol priznaný výsluhový dôchodok a pre jeho nárok a výšku mu bola zhodnotená doba od 2. októbra 1967 do 13. októbra 1969 a doba od 15. februára 1978 do 30. novembra 2004, zaradená do III. pracovnej kategórie. Mala za to, že keď navrhovateľ nevykonával dobu služby vo zvýhodnenej kategórii funkcií, nie je možné aplikovať § 274 zákona, podľa ktorého sa nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie priznávajú do 31. decembra 2003. Nie je potom ani možné pri posúdení starobného dôchodku postupovať podľa zovšeobecneného právneho názoru najvyššieho súdu a navrhovateľovi priznať starobný dôchodok a následne krátiť sumu starobného dôchodku podľa článku 33 Dohovoru č. 128. Odporkyňa žiadala, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a preskúmané rozhodnutie ako vecne správne potvrdil bez priznania náhrady trov konania navrhovateľovi.

Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť vhladom aj na ustálenú judikatúru najvyššieho súdu v obdobných veciach.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o starobný dôchodok podľa zákona o sociálnom poistení.

Z obsahu spisu vyplýva, že žiadosťou z 25. februára 2014 navrhovateľ požiadal odporkyňu o starobný dôchodok od 3. decembra 2010, t.j. od dovŕšenia 62 rokov veku. Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla žiadosť o starobný dôchodok z dôvodu, že nebol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov podľa § 65 zákon o sociálnom poistení s tým, že doba výkonu služby železničného policajta mu

nemohla byť zhodnotená, pretože ju získal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a v civilnom zamestnaní získal len 10 rokov a 323 dní obdobia dôchodkového poistenia.

Medzi účastníkmi bola sporná otázka nároku navrhovateľa na priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení z dôvodu nespĺnenia obdobia dôchodkového poistenia, lebo doba výkonu služby nie je obdobím dôchodkového poistenia s poukazom na § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, lebo ide o obdobie výkonu služby policajta v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok.

Podľa § 65 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnom poistení v znení platnom ku dňu 3. decembra 2010 poistenec má nárok na starobný dôchodok, ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 1 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

Z uvedených ustanovení jednoznačne vyplýva, že priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení. Vylúčenie tohto obdobia sa vzťahuje len v prípade priznania invalidného výsluhového dôchodku, invalidného dôchodku alebo čiastočne invalidného dôchodku podľa § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z.z.

Odporkyňa pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa na starobný dôchodok zohľadnila len prvú časť z citovaných ustanovení § 255 ods. 5 a § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení neprihliadla už na to, že navrhovateľovi nebol priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok ani čiastočne invalidný dôchodok podľa § 40 až 45 a § 101 zákona č. 328/2002 Z.z.

Medzi účastníkmi nebolo sporné, že navrhovateľ od 1. decembra 2004 bol poberateľom výsluhového dôchodku podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra SR z 11. septembra 2013 pre nárok a výšku tohto dôchodku bola zhodnotená doba služby od 2. októbra 1967 do 12. októbra 1969 a od 15. februára 1978 do 30. novembra 2004, ktoré neboli zaradené do zvýhodnenej pracovnej kategórie. Výška výsluhového dôchodku bola v zmysle § 39 zákona č. 328/2002 Z.z. určená s prihliadnutím len za 28 skončených rokov služby.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi pre výšku dôchodku z osobitného systému dôchodkového poistenia nebolo zhodnotené obdobie, zodpovedajúce obdobiu do 3. decembra 2010.

Zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení výsluhový dôchodok priznaný podľa zákona č. 328/2002 Z.z. plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia ako dávka existujúca či už

samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení).

Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti uvádza, že všeobecným predpisom o sociálnom poistení je zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2004. Až do 30. júna 2003 boli policajti zúčastnení na dôchodkovom zabezpečení v rámci všeobecného systému sociálneho zabezpečenia bez obmedzenia (§ 6 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení).

Odporkyňa v preskúmanom rozhodnutí poukázala na stanovenia § 60 ods. 2 a § 255 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Tieto ustanovenia umožňujú vznik nároku na starobný dôchodok pred dovŕšením 62 rokov veku. Rešpektuje predchádzajúcu právnu úpravu v zákone č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len zákona o sociálnom zabezpečení).

Z ustanovení § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení vyplýva, že v prípade, ak policajt vykonával profesionálnu službu v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok, doba jeho služby by sa vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, teda podľa cit. zákona nemala hodnotiť. Je však zrejmé, že pre výšku výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. sa nehodnotí celé obdobie trvania profesionálnej služby, ale len ukončené celé roky takej služby, maximálne však v rozsahu 30 rokov (§ 39 tohto zákona).

Podľa § 1 ods. 3 zákona o sociálnom poistení, sa tento zákon nevzťahuje na príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, Hasičského a záchranného zboru, Horskej záchrannej služby, colníkov (ďalej len "policajti"), profesionálnych vojakov ozbrojených síl, vojakov mimoriadnej služby (ďalej len "profesionálny vojak"), ktorých sociálne zabezpečenie je upravené osobitným predpisom, a vojakov, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len "vojak prípravnej služby"), ak tento zákon neustanovuje inak.

Sociálne zabezpečenie policajtov za tzv. zvyškové doby osobitným zákonom, ktorým je zákon č. 328/2002 Z.z., nie je upravené.

Odvolaací súd preto dospel k názoru, že pri posudzovaní spornej doby v danom prípade treba vychádzať zo všeobecnej zásady, že ak niektoré obdobie poistenia v osobitnom systéme nebolo zhodnotené pre výšku dôchodku z osobitného systému, potom také obdobie musí byť zhodnotené vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Uvedený výklad je podľa názoru odvolacieho súdu konformný s čl. 39 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľovi bol od 1. decembra 2004 priznaný a vyplácaný výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z., ktorý po dovŕšení dôchodkového veku 62 rokov pre vznik nároku na starobný dôchodok zo všeobecného systému dôchodkového zabezpečenia (poistenia) má charakter dávky v starobe, je potrebné postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.

Je nepochybné, že navrhovateľovi nevznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona o sociálnom zabezpečení.

Zo žiadneho ustanovenia zákona o sociálnom poistení nevyplýva, že by sa poistencovi, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu, nemali pre nárok na starobný dôchodok hodnotiť ostatné doby dôchodkového poistenia (doby tzv. civilného zamestnania).

Pokiaľ odporkyňa navrhovateľovi nehodnotila doby zamestnania v tzv. „civilnom sektore“, lebo podľa jej

názoru tieto doby boli navrhovateľovi zhodnotené pre nárok na výsluhový dôchodok, taký záver nie je ničím podložený.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k rovnakému záveru ako súd prvého stupňa, že obdobie výkonu služobného pomeru železničnej polície má byť zhodnotená podľa zákona o sociálnom poistení. Iný záver by viedol k tomu, že napriek získaniu dôb poistenia v dvoch systémoch sociálneho zabezpečenia (poistenia) by časť týchto dôb nebola pre výšku dôchodku započítaná ani v jednom z týchto systémov.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení, a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods. 1, § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 250k ods. 1 veta prvá OSP ak mal žalobca úspech celkom alebo sčasti, súd mu proti žalovanému prizná právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu trov konania.

O trovách konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov právneho zastúpenia. Advokátovi patrí odmena za 1 úkon právnej služby a to vyjadrenie k odvolaniu vo výške 64,53 eur, ďalej paušálnu náhradu 8,39 eur. Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje spolu sumu vo výške 87,50 eur vrátane 20% DPH, keďže advokát je platiteľom DPH (§ 11 ods. 4, § 13a ods. 1, § 15 písm. a/ a § 18 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb § 149 ods. 1 v spojení s § 160 ods. 1 O.s.p.).

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.